

Türkiye’de Ulusal Düzeyde Yayınlanan Gazetelerdeki Matematikle İlgili Haberler Üzerine Bir İçerik Analizi

A Content Analysis on News Related to Mathematics in Newspapers at National Level in Turkey

Nurefşan ŞADAN¹, Işıkhhan UĞUREL², Seher GÜNEY ŞEKER³

¹Sorumlu Yazar, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Anabilim Dalı, Buca Eğitim Fakültesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye, nurefsansadan@gmail.com, (<https://orcid.org/0000-0002-6834-0664>)

²Doç. Dr., Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Anabilim Dalı, Buca Eğitim Fakültesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye, isikhan.ugurel@deu.edu.tr, (<https://orcid.org/0000-0003-4067-1522>)

³Matematik Öğretmeni, Bingöl Saray Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Türkiye, seherguneyosg@gmail.com, (<https://orcid.org/0000-0001-6951-8471>)

Geliş tarihi: 09.10.2018

Kabul Tarihi: 19.03.2019

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, kitle iletişim araçları içerisinde önemli bir yere sahip olan ulusal gazetelerdeki matematikle ilgili yapılan haberlerin genel dağılımını ve içerik türlerini betimlemektir. Bu amacı gerçekleştirmek için ulusal düzeyde en yüksek tiraja sahip olan dört gazete seçilmiş ve bu gazetelerin online versiyonları üzerinde inceleme yapılmıştır. Araştırma kapsamında seçilen dört gazetenin web sayfasında yayınlanan tüm haberler taranmıştır. Yapılan tarama işleminin sonunda gazetelerde yayınlanmış olan matematikle ilgili 316 tane haber belirlenmiştir. Medya içerik analizi yöntemi kullanılarak örneklem kapsamına dahil edilen 316 haber analiz edilmiştir. Matematikle ilgili haberler: haberin kategorisi, haberin içeriği, haberin topluma kazanımı, haber başlığının matematikle ilgisi, haberin kaynağı şeklinde 5 ana kategori altında incelenmiştir. Araştırma kapsamında incelenen tüm haberlere bakıldığında içeriklerinin yarıya yakınının eğitim ile ilgili ve üçte birinin bilimsel olduğu, haberlerin dörtte üçünün topluma kazanımının olduğu ve haber başlıklarının matematikle ilgili olmadığı ortaya çıkmıştır. Yapılan analiz sonucunda, matematikle ilgili haber sayısında ve kategoriler bazındaki dağılımlarda gazeteden gazeteye farklılıklar olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Gazete, haber, matematik, matematik haberleri, matematik eğitimi.

ABSTRACT

The aim of this study is to describe the general range of news related to mathematics in national newspapers, which have an important place in the mass media, and content types. To achieve this aim, four newspapers with the highest circulation at the national level were selected and all the numbers of one year on the online versions of these newspapers were examined. All the news published between 01 January, 2014 and 31 December, 2014 on the web page of four selected newspapers within the scope of the research, were scanned. At the end of the scanning process, 316 news articles related to mathematics published in the newspapers were determined. 316 news which were included in the sample were analyzed using media content analysis. News on mathematics are examined under the 5 main categories. These are the category of news, the content of the news, the contribution of news to the society, whether the news headline is related to mathematics, the source of the news. It was found that 48.10% of the content of the news items examined was related to education, 33.86% was scientific, 76.90% of the news was providing a new perspective into the society, and 71.84% of the news headlines were not related to mathematics and whereas

4.43% of news were from specialist, 74.37% of news were from agencies or news reporters. As a result of the analysis, it was seen that there were differences in the number of news related to mathematics and in the ranges of categorical differences from newspaper to newspaper.

Key words: Newspaper, news, mathematics, mathematics news, mathematics education.

GİRİŞ

İnsanoğlu var olduğu günden beri iletişim ihtiyacı içerisinde olmuştur. Bu ihtiyacı karşılamak için çeşitli araçlardan yararlanmış, kendi gelişimine paralel olarak bu araçlar da değişmiş ve gelişmiştir (Ertem, Candan-Dönmez ve Oksel, 2009). Teknolojinin hızlı devinimiyle kitle iletişim araçlarının bireyler, kurumlar, toplum ve kültür üzerindeki etkilerinin de önemli ölçüde artış kaydettiği, bir başka deyişle kitle iletişim araçlarının günümüz toplum ve birey yaşamında vazgeçilmez bir konuma gelmiş olduğu ve gündelik yaşam içerisinde belirleyici bir güce sahip olduğu kabul edilmektedir (Vural, 1999). İnsanlar, bu araçları öncelikli olarak haber alma ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kullanmaktadırlar.

“Haber, temelinde, bireyi yaşamsal olarak ilgilendiren gelişmeler ve bu gelişmelere ilişkin bilgilerdir. Kitle iletişim araçlarında yer alan haberler, bireyleri kişisel, yerel, yöresel, ulusal ve uluslararası düzeyde; toplumsal, siyasal, ekonomik ve kültürel yaşamdaki gelişmelerden bilgi sahibi kılar. Haber, kişileri bilgilendirir, eğitir, eğlendirir, üzer, sevindirir, eyleme yöneltir ya da eylemden vazgeçirir” (Milli Eğitim Bakanlığı, 2007: 3).

“İnsanlar günümüzde, hızlı haber alma bakımından radyo dinlemekte, olayları yerinde oluyormuş gibi izleyebilmek için televizyona yönelmekte, olayları derinliğine öğrenebilmek, önemini kavrayabilmek bakımından da gazeteleri okumaktadırlar. Dolayısıyla kitle iletişim araçlarından haberi izlemek için birbirini tamamlayacak şekilde yararlanılmaktadır” (Tokgöz, 2003: 106).

Özetle haberin birçok işlevi vardır ve kitle iletişim araçları haberlere ulaşmamız açısından bize farklı fırsatlar sunmaktadır. Güneş (2001) kitap, dergi, gazete, radyo ve televizyon içerisinde kitaptan televizyona doğru irademizi sınırlayan ve geçersizleştiren hiyerarşik bir yapıdan söz etmiştir. Bu sıralamada ise “1-İçerdikleri enformasyonun bilgi değerine göre, 2-Katılımda tanıdıkları serbestliğe göre, 3-Bu enformasyonu özümlemedeki zaman baskısına göre” olmak üzere üç ölçütten bahsetmiştir. Dolayısıyla gazetelerden edinilen enformasyonun, televizyon ve radyo gibi kitle iletişim araçlarından elde edilenlere göre, alıcı için, kalıcılık ve edinim özgürlüğü açısından daha avantajlı bir konumda olduğunu söylenebilir (Güneş, 2001). Bununla birlikte topluma siyasi, ekonomik, sanatsal ve bilimsel açıdan katkısı olan araçlar içerisinde gazeteler, diğer kitle iletişim araçlarına oranla okuruna seslenmekte kimi avantajlı yanlara sahiptir. Gazeteler, yayınladıkları haberlere ek olarak, günlük olaylar hakkında köşe yazarlarının yaptığı yorumlar, konuyla ilgili olarak çeşitli kesimlerden kişilerle yaptıkları röportajlar aracılığıyla kamuoyunun bilinçlenmesine yardımcı olurlar (Tosun, 1994). Bu açıdan bakıldığında kolay ulaşılabilir ve içeriğinin çok yönlü olması dolayısıyla toplumun büyük bir bölümünün tercih nedeni olabilirler. Aynı zamanda gazeteler, Tokgöz’e (2003) göre haber verme işleviyle bazı fikirlerin savunuculuğunu yaparak, topluma belirli yönde fikir değişikliği getirerek, yeni tutumların yerleştirilmesini isterler. Bilgi verme ve tutum kazandırma işlevleri gazeteleri bir yandan da eğitsel işlevleri olan iletişim araçları haline getirmektedir. Gazetelerin eğitsel işlevlerini informal eğitim kapsamında değerlendirmek mümkündür (Berkant ve Cömert, 2013).

Eğitsel açıdan bakıldığında gazeteler, belirli bir disipline ait konuların günlük yaşam ile ilişkilendirilmesinde (Arın, 2006; Kavak, Tufan ve Demirelli 2006; Shibley, 2003), sunulan konulara yönelik eleştirel bir bakışın kazandırılmasında (Jarman and McClune, 2001; Street, 2002), öğrenmeye ve belirli bir derse karşı olumlu tutum geliştirilmesinde (Olson, 1984; Buluş Kırıkkaya ve Bozkurt, 2012) önemli işlevlere sahiptirler. Bu ve diğer özellikleri sebebiyle gazetelerin eğitsel etkiler oluşturabileceği, üzerinde durulması gereken, incelenmeye değer

alanlardan birinin de matematik olduğu düşünülmektedir. Gazetelerdeki, matematik ve onun öğretimine yönelik haberlerin sayı, içerik, derinlik ve bilimsel niteliklerinin toplumu bilgilendirme ve yönlendirmede etkisi bulunmaktadır. Dolayısı ile matematik ile ilgili haberlerin hem onları hazırlayanların hem de okuyanların bakış açılarını yansıtması ve bu bakış açısı üzerinden gazetelerin bilgilendirme ve yönlendirme görevlerini ne şekilde yerine getirdiklerinin incelenmesi yararlı görülmüştür.

Stewart (2007) toplumun matematik konusundaki farkındalığının artırılması için kitle iletişim araçlarından yararlanılması gerektiğine değinmiş, insanların sürekli yeni matematiksel fikirler ortaya atıldığının, matematiksel bilginin sürekli üretiliyor olduğunun farkında olmalarını sağlamanın önemli olduğunu ifade etmiştir. Matematikle ilgili toplumsal algıya yön vermek, matematik hakkında toplumu bilgilendirmek, bilinçlendirmek, kamuoyunda olumlu bir tutum oluşturmak için gazeteler farkında olarak ya da olmadan belirli roller üstlenmektedir. Bu rolün temel dayanağı, gazetelerin (dolayısıyla medyanın) gerçekliği şekillendirmedeki etkisi ve gücüdür (Arslan, 2004). Söz konusu bu rolde gazetelerin eğitsel işlevlerinin önemli etkisi bulunmaktadır.

Konuyla ilgili araştırmalara bakıldığında, ülkemizdeki gazetelerin çeşitli alanlarda (sağlık, kültür-sanat, edebiyat, eğitim) bu işlevleri ne derecede yerine getirdiğini inceleyen çalışmalar mevcuttur (Ertem ve ark., 2009; Erkılıç, 2008; Berkant ve Cömert, 2013; Seyhan ve Temiztürk, 2014). Örneğin bu çalışmalardan biri Berkant ve Cömert'in (2013), günlük gazetelerde çıkan eğitimle ilgili haberleri ve bu haberlerin niteliklerini incelemeyi amaçladıkları çalışmadır. Bu amaç doğrultusunda araştırmacılar, eğitim haberlerinin ele aldıkları konuları, içerikleri, yayınlanma sıklıklarını ve kaynaklarını incelemişlerdir. Bunun yanında gazetelerin bir öğretim aracı olarak derslerde kullanımını (Gökçe, 2009; Deveci, 2005; Ünlüer ve Yaşar 2012; Özay Köse, 2008; Tomal, Karadeniz ve Demirkaya 2008; Buluş Kırıkkaya, Bozkurt ve İşeri, 2013; Street, 2002; Newspaper In Education [NIE], 2005), gazetelerin öğrenci ve öğretmenlerin bilimle ilgili konulardan haberdar olmalarına katkısını inceleyen çalışmalar (Dede ve Elçin, 2008; Jarman ve McClune, 2001; Garcia-Carmona ve Acevedo Diaz, 2016) da mevcuttur. Bu çalışmalardan bazılarının içeriğine bakacak olursak örneğin, Ünlüer ve Yaşar (2012), gazete kullanılarak yapılan Sosyal Bilgiler dersinde, öğrencilerin derslerde gazete kullanımına yönelik görüşlerini incelemişlerdir. Çalışmanın sonucunda öğrencilerin öğretimde gazete kullanılmasına ilişkin görüşleri genelde olumlu yönde olduğu görülmüştür. Özay Köse (2008) ise çalışmasında, gazete haberleri kullanılarak işlenen biyoloji dersinin öğrencilerin öğretim başarısını artırmada geleneksel metoda göre daha etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır. Buluş Kırıkkaya ve arkadaşları (2013) çalışmalarında gazetelerden fen ve teknoloji derslerinde nasıl kullanılabileceğini tartışmışlar, Newspaper In Education (NIE) öğretmen kılavuzundan yararlanarak günlük hayattan alınan gazete haberlerinden oluşturulmuş iki etkinlik örneği ve bu etkinliklerin sınıf içerisinde uygulama planlarını sunmuşlardır. Bahsi geçen NIE programı, Amerika'da yaklaşık 70 yıldır devam eden bir programdır (NIE, 2005; Street, 2002). NIE'yle birlikte her sınıf düzeyinde öğrencinin günlük haberler, köşe yazıları, hatta reklamcılık yoluyla, matematik ve maliyet karşılaştırma becerilerini geliştirebilmesi, coğrafya, meteoroloji, tarih ve güncel olayları, bu olayların dünyamızı nasıl şekillendirdiklerini öğrenebilmesi, bir yandan da okuma ve anlama becerilerini geliştirmesi amaçlanmıştır. Bu sayede NIE programı, öğretmene dersle ilgili materyal sunarken bir yandan da gazetelerin haber içeriklerindeki niteliği geliştirmelerine ve okullar sayesinde tirajlarının artırılmasında fayda sağlayarak, hem eğitime hem iletişime hem de gazeteciliğe birçok açıdan önemli katkılarda bulunmaktadır (NIE, 2005).

Gazetelerin eğitime entegrasyonunu incelemeye yönelik çalışmalar ve bunların yanında gazetelerin eğitimle ilgili yaptığı haberlerin yetersizliğini ortaya koyan çalışmalar yer alsada ulusal literatürde doğrudan matematik haberlerini incelemeyi amaç edinen herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Gazetelerin sahip oldukları toplumu bilgilendirme, bilinçlendirme, tutum geliştirme gibi güçlerini matematik özelinde ne kadar yerine getirebildiklerinin incelenmesi sorusunun önemli olduğunu düşünmekteyiz. Bu soruyu araştırmanın yollarından birisi,

gazetelerin matematikle ilgili haber içerikleri yelpazesinin incelenmesiyle olabilir. Bu durum, ülkemizde yayınlanan gazetelerde ne çeşitlilikte konularda, hangi amaca hizmet eden, kimler tarafından yazılmış, ne tür başlıklarla sunulmuş matematikle ilgili haberler üretilmektedir? sorularını akla getirmektedir. Bu nedenle ulusal düzeyde yayınlanan gazetelerdeki matematik haberlerinin araştırılmasının gerekli olduğunu ve çalışmamızın bu konuyla ilgili farkındalık oluşturacağını düşünmekteyiz.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışma, Türkiye’de ulusal düzeyde yayınlanan gazetelerin matematik haberlerine ne kadar yer verdikleri, bu haberlerin okuyucuya matematiği nasıl sunduğu konusunda fikir edinmek ve matematikle ilgili haberler konusunda farkındalık oluşturmak amacıyla aşağıdaki sorulara cevap aramak için yapılmıştır. Türkiye’de ulusal düzeyde yayınlanan gazetelerdeki matematikle ilgili

- 1) Haberler hangi kategorilerde yer almaktadır? (Habere temel oluşturan ana olay ne ile ilgilidir; eğitim, teknoloji, kültür-sanat, ekonomi, vs.)
- 2) Haberlerin içerikleri yapıları açısından genel olarak nasıl bir dağılım göstermektedir?
- 3) Haberlerin topluma kazanımları açısından nasıl bir dağılım göstermektedir?
- 4) Haberler hangi kaynaklar tarafından oluşturulmuşlardır?
- 5) Haberlerin başlıkları matematikle ne kadar ilgilidir?

YÖNTEM

Bu çalışma kitle iletişim araçlarından biri olan gazetelerin incelenmesini içerdiğinden araştırma problemlerinin cevaplanması için oldukça uygun olduğu düşünülen medya içerik analizi (Macnamara, 2005) yöntemi kullanılarak yapılmıştır.

2.1. Medya İçerik Analizi Yöntemi Nedir?

“Medya içerik analizi, köklü bir araştırma metodolojisi olan içerik analizinin özel bir alt dalıdır” (Macnamara, 2005: 1). İçerik analizini Berelson (1952: 18), “sosyal bilimler içerisinde iletişim içeriğinin nesnel (yansız), sistematik ve niceliksel tanımlamayı mümkün kılan bir araştırma tekniği” olarak tanımlamaktadır. Krippendorff (1980), içerik analizi yönteminin tarihinin nicel gazete analizi araştırmalarına dayandığını belirtmiştir. 20. yüzyılın başında, gazete kâğıdının seri üretimindeki artışla birlikte Amerika’da, gazetecilik okulları ve etik standartlar ortaya çıkmış bunlarla birlikte gazetelere yönelik deneysel araştırmalara ihtiyaç duyulmaya başlanmıştır. “Bu ihtiyaç, bilimsel objektiflik yaklaşımı düşüncesi ile birleşerek nicel gazete analizinin ortaya çıkmasına sebep olmuştur” (Krippendorff, 1980: 5). Medya içerik analizi yöntemi, başlangıçta propagandayı incelemek için Harold Lasswell tarafından 1927’de kitle iletişim araçlarını incelemek için oluşturulmuş bir yöntem olarak tanıtılmıştır. Zaman içerisinde medya içerik analizi, televizyonun da gelişimiyle birlikte hızla genişleyen iletişimin içeriğini araştırmak için kitle iletişim çalışmalarında ve sosyal bilimlerde bir araştırma metodolojisi olarak yaygınlaşmıştır (Macnamara, 2005). Bu yöntemle ele alınan araştırma konulardan bazılarını Akdenizli (2012); görsel/sözel ya da yazılı malzeme içeriğindeki eğilimleri belirlemek, haberlerin analizini yapmak, iletişim kaynakları arasında karşılaştırma, iletişim araç ve ortamlarının amaca uygunluğu, iletilerde tema ve yan temaların belirlenmesi olarak ifade etmiştir. Medya içerik analizinin temel adımları özetle ve sırasıyla şu şekilde belirtilmiştir; “1- Teori ve mantığı, 2- Kavramlaştırma kararları, 3- İşlemsel önlemler, 4- Kodlama şemalarının oluşturulması, 5- Örneklem seçimi, 6- Eğitim ve ön güvenilirlik çalışması, 7- Kodlamaların yapılması, 8- Son güvenilirlik, 9- Tablolama ve raporlaştırma” (Neuendorf 2002’den aktaran Macnamara, 2005: 20). Bu araştırmanın analiz planı oluşturulurken ve uygulanırken bu adımlar dikkate alınmıştır. İlk önce gazetelerin web sitelerinde haberleri nasıl kategorize ettiği ele alınmıştır. İçerisinde matematik kelimesi geçen haberler incelenmiş ve bir plan oluşturulmuştur. Bir haberin hangi yönlerden ele alınabileceği tartışılmıştır. Bu doğrultuda haberin ana olayının temasının ne olduğu,

başlığı, içeriğinin sunduğu bilginin okuyucuya katkısı ve haberin ne tür bir kaynak tarafından oluşturulduğu üzerine kategorizasyon yapılmasına karar verilmiştir. Ardından içerisinde matematik kelimesi geçen hangi haberlerin örnekleme alınacağına sınırları çizilmiş ve örneklem belirlenmiştir (veri toplama süreci bölümünde örneklerle açıklanmıştır). Daha sonra örnekleme alınan haberlerin belirlenen kategoriler altında değerlendirilip değerlendirilemediğine bakılmış ve karşılaşılan haberlerle birlikte kategorilerin açıklamaları detaylandırılmış ve sınırları çizilmiştir. Ardından kategorilere göre kodlamalar yapılmış, uzlaşmaya varılmış ve ulaşılan bulgular tablolandırılmıştır.

2.2. Veri Toplama Süreci

Çalışmamızın örnekleme, amaçlı örnekleme yöntemine göre seçilmiştir. Patton (2014) bu şekilde örneklem seçiminin, araştırmanın daha derinlemesine yapılabilmesi için bilgi açısından zengin durumlar seçmede uygun olacağını ifade etmiştir. Bu nedenle ülke genelinde tirajı yüksek gazetelerin incelenmesinin bu çalışma için zengin veri kaynağı olduğu düşünülmüş, resmi tiraj raporları Basın İlân Kurumu Genel Müdürlüğü'nden (2015) mail yolu ile edinilmiş ve bu rapora göre 2014 yılında ulusal düzeyde en yüksek tiraja sahip olan 4 gazete seçilmiştir. Ülkemizdeki gazetelerin genel durumunu göstermede, belirlenen zaman diliminde analizin yapılabilmesinde ve çok büyük bir veri yığınına analiz etmek yerine traji itibari ile en fazla etkiye sahip olacağı düşünülen haber grubuna ulaşabilmek için 4 gazete seçilmiştir. Sonuçta araştırma kapsamında 01 Ocak-31 Aralık 2014 tarihleri arasında online olarak yayınlanan dört gazetede (Posta, Sözcü, Hürriyet, Sabah) matematikle ilgili haberler incelenmiştir. Bu bağlamda araştırmanın evrenini söz konusu gazetelerdeki belirtilen tarihler arasında yayınlanan tüm haberler oluşturmuştur. Bu gazetelerin internet adreslerine girilerek arama motoruna "matematik" anahtar kelimesi yazılmış ve matematikle ilgili haberlere ulaşılmıştır. Örnekleme matematikle doğrudan ilgili olduğu düşünülen, haberin içeriğinde matematiğin belirgin şekilde yer aldığı haberler alınmıştır.

Örnekleme alınan haberlerin daha net anlaşılması için örnekleme alınmayan birkaç haber örneği aşağıda sunulmuştur.

29.12.2014 tarihli Hürriyet gazetesinde yer alan içerisinde matematik kelimesi geçen fakat örneklem kapsamına alınmayan haber örneği: "Matematik Sınavında Tavan Çöktü: 4 Yaralı" (Bkz., EK-2)

31.12.2014 tarihli Posta gazetesinde yer alan içerisinde matematik kelimesi geçen fakat örneklem kapsamına alınmayan haber örneği: "Yeni Yıl Hediyesi Olarak Karaciğerini Verdi" (Bkz., EK-2)

26.11.2014 tarihli Sabah gazetesinde yer alan içerisinde matematik kelimesi geçen fakat örneklem kapsamına alınmayan haber örneği: "TEOG Sınavlarında İlk Gün Oturumu Sona Erdi" (Bkz., EK-2)

Verilen örnek haberlerdeki gibi, matematiğin sadece kelime olarak geçtiği, içeriğinde matematik kavramının önemli bir şekilde yer edinmediği düşünülen ya da genel olarak gazetelerin yerel gündeminde yer alan özel okulların ödül haberleri (Ulusal ya da uluslararası yarışma, proje ve ödül haberleri bunun dışındadır.) örneklem kapsamına alınmamıştır. Örneklem belirleme işleminin her aşamasında tüm araştırmacılar birlikte çalışmışlardır.

Gazetelerin internet sitesinde yapılan taramaya göre, Hürriyet gazetesinde 2014 yılında yayınlanmış, içerisinde matematik kelimesi geçen 822 tane haber bulunmuş, bunlardan 133 tanesi örnekleme alınmıştır. Sabah gazetesinde, 432 haber bulunmuş, bunlardan 69 tanesi örnekleme alınmıştır. Sözcü gazetesinde 315 tane haber bulunmuş, bunlardan 78 tanesi örneklem kapsamına alınmıştır. Posta gazetesinde ise arama motorunda çıkan sonuçlarda içerisinde matematik kelimesi geçen 122 tane haber bulunmuş, bunlardan 36 tanesi örnekleme alınmıştır. Tarama işleminin sonunda örneklem kapsamına giren toplam 316 tane haber belirlenmiştir.

2.3. Verilerin Analizi

Analiz sürecinde ilk olarak tüm haberler tek tek incelenmiş ve analiz için ana kategoriler ve alt kategoriler belirlenerek bir form oluşturulmuştur (EK-1). Akabinde belirlenen temalara göre iki araştırmacı tüm haberleri birlikte kodlamışlar, kodlanan haberlerden rastgele seçilen 40 tanesini üçüncü araştırmacı ayrı olarak kodlamış ve kodlamalar arasında yaklaşık %84 uyum olduğu görülmüştür. Görüş farklılıkları olan haberlerde ise birlikte tartışarak nihai karara varılmıştır.

2.4. Çözümleme Kategorilerinin Oluşturulması ve Tanımlanması

Haberlerin analizi için *haber yer aldığı kategori, haberin içeriği, haberin topluma kazanımı, haber başlığının matematikle ilgisi, haberin kaynağı* şeklinde 5 kategori oluşturulmuştur. Kategorilerin oluşturulması sürecinde araştırmacılar birlikte çalışmışlardır. Söz konusu kategorilerin açıklamaları ve örnekleri aşağıda belirtilmiştir.

2.4.1. Haberin Yer Aldığı Kategori

Bu kategori altında matematikle ilgili haberlerde işlenen ana konunun ne olduğuna dair bilgi edinmek amacıyla haberler; *eğitim, teknoloji, ekonomi, kültür-sanat, keyif, politika, köşe yazısı ve diğer* olmak üzere 8 alt kategoride incelenmiştir. Gazetelerin web sitelerinde içerikler bölümü yer almaktadır. İçerikler bölümünde haberler eğitim, teknoloji, ekonomi vb. şeklinde kategorize edilmişlerdir. Haber yer aldığı kategoriler belirlenirken, öncelikle haberlerin gazetelerdeki kategorileri göz önünde bulundurulmuş, haberin yer aldığı gazetenin web sitesindeki kategorisi oluşturulan 8 alt kategorinin içerisine giriyorsa çoğunlukla o kategoride değerlendirilmiştir. Bunun dışında eğer haber, gazetenin web sitesinde farklı kategorilerde yer almışsa (ege, dünya, gündem, pazar, vb.) haberin hangi kategoriye gireceği konusunda netlik sağlanması için alt kategorilere bazı ölçütler eklemiştir. Haber yer aldığı kategori temasının alt temaları Tablo 1’de belirtildiği gibidir:

Tablo 1. Haberin Yer Aldığı Kategori

Kategori	Açıklama / Örnek
Eğitim	Eğitim kurumlarıyla ve eğitimcilerle ilgili haberler, ülke genelinde yapılan sınavlarla ilgili haberler, ülke genelinde matematik alanında verilen ödül haberleri, vb. bu kategoride ele alınmıştır.
Teknoloji	Matematik ile ilgili yazılımları veya teknolojik uygulamaları tanıtan haberler ve diğer teknolojik gelişmelerin yer aldığı haberler bu kategoride ele alınmıştır. 22.10.2014 tarihli Sözcü gazetesinde yer alan, teknoloji kategorisinde değerlendirilmiş haber örneği: “Öğrenciler Bu Uygulamayı Çok Sevecek”
Ekonomi	Ekonomik kalkınma ile matematik arasında ilişki kuran haberler bu kategoride ele alınmıştır. 13.11.2014 tarihli Sabah gazetesinde yer alan ve ekonomi kategorisinde değerlendirilmiş haber örneği: “Zenginleştikçe Matematiği Öğrendik”
Kültür Sanat	Matematikçilerin hayatı, matematiksel bir kavramın tarihi, uluslararası alanda önem taşıyan bir ödül haberi (Fields Madalyası gibi), matematikle ilgili sinema filmi veya kitap haberleri, vb. bu kategoride ele alınmıştır. 13.08.2014 tarihli Posta gazetesinde yer alan, kültür-sanat kategorisinde değerlendirilmiş haber örneği: “Matematiğin Nobel’i ilk kez bir kadına verildi”
Keyif	Gazetelerin toplumu eğlendirme, rahatlatma amaçlı yaptığı haberler örneğin içerisinde matematikle ilgili diyalogların yer aldığı röportajlar, vs. bu kategoride ele alınmıştır. 31.07.2014 tarihli Sözcü gazetesinde yer alan, keyif kategorisinde değerlendirilmiş haber örneği: “Poz Verme Teknikleri”

Politika	Siyasi olaylar ve siyasetçilerin söylemlerini içeren matematikle ilgili haberler bu kategoride ele alınmıştır. 26.04.2014 tarihli Hürriyet gazetesinden alınan bir uzman tarafından yapılmış haber örneği; “Siyasette bir matematik vakası daha”
Köşe Yazısı	Gazetelerin köşe yazarları tarafından yapılmış matematikle ilgili tüm haberler bu kategoride ele alınmıştır.
Diğer	Yukarıda belirtilen alt kategorilerde ele alınamayan haberler bu kategoride değerlendirilmiştir.

2.4.2. Haberin İçeriği

Bu kategori altında gazetelerdeki bir bilim dalı olan matematikle ilgili yapılan haberlerin içeriklerine dair bilgi edinmek amacıyla haberler bilimsel, bilimsel değil, öznel, abartılı-sansasyonel ve değerlendirilemeyen olmak üzere 5 alt kategoride incelenmiştir (Tablo 2).

Tablo 2. Haberin İçeriği

Kategori	Açıklama / Örnek
Bilimsel İçerikli	Haberin içeriğinin bilimsel içerikli olarak değerlendirilmesinde şu hususlar dikkate alınmıştır: haberin bilimsel verilerle desteklenmesi, bir araştırma sonucuna yer vermesi, bir kitaptan alıntı içermesi (Yeni çıkan kitapları duyuran haberler bu kategoriye dâhil değildir ancak kitabın içeriğindeki detaylara yer vermişse bu kategoride alınabilir.), teknolojik uygulamalarla ilgili olması ya da uluslararası alanda matematik bilimi açısından önemi olan bir haber olması (Fields Madalyası, Breakthrough Bilim Ödülleri, vb. TÜBİTAK proje ve ödül haberleri de dâhil ulusal alanda verilen ödüller bu kategoride ele alınmamıştır.). Eğer haber bunlardan herhangi birini içeriyorsa haber, <i>bilimsel içerikli</i> olarak değerlendirilmiştir.09.07.2014 tarihli Posta gazetesinden alınan, bilimsel içerikli habere bir örnek: “Matematiği Sevmemenin Nedeni Genetik”
Bilimsel Değil	Haberin içeriği anlık bilgilerden (TEOG, YGS, LYS gibi ülke çapında yapılan sınavlardaki matematikle ilgili haberler, uluslararası alanda olmayan tüm ödül ve proje haberleri, matematik etkinlikleri haberleri, film, vs.) oluşuyorsa ya da matematik tarihiyle ilgili haberler, matematikle ilgili söylenmiş bir söze yer veren haberler, bilimsel değil kategorisinde değerlendirilmiştir. 02.09.2014 tarihli Sabah gazetesinden alınan, bilimsel değil kategorisinde değerlendirilmiş haber örneği: “Olimpiyatta Ter Döktüler”
Öznel	Haberin içeriğinde yansıtılan matematiğe ilişkin fikirler bir kişinin düşüncelerinden oluşuyorsa, bilimsel bir araştırma sonucuna doğrudan yer vermeden üzerinden yorum yapılmışsa (örneğin PISA sonucuna değinen bir haberde, sıralama vermeden sonucun nasıl olduğunu söylemeden Türkiye’nin başarısızlığından bahsetmişse haber, bilimsel kategorisinde değil öznel kategorisinde değerlendirilmiştir.), İçerik farklı yorumlara açıksa haber, <i>öznel</i> kategorisinde değerlendirilmiştir. 10.12.2014 tarihli Posta gazetesinden alınan, öznel kategorisinde değerlendirilmiş haber örneği: “Osmanlıca”
Abartılı-Sansasyonel	Eğer içerik abartılı ifadeler barındırıyorsa, sansasyonel bir konu ele alınmışsa haber, abartılı-sansasyonel kategorisinde değerlendirilmiştir. 22.04.2014 tarihli Sabah gazetesinden alınan, abartılı-sansasyonel kategorisinde değerlendirilmiş haber örneği: “Murat Özgen: Futbol Çaresiz”

Değerlendirilemeyen	Eğer haber yukarıda yapılan alt kategori açıklamaların hiç birine uymuyorsa değerlendirilemeyen kategorisinde ele alınmıştır. 16.03.2014 tarihli Hürriyet gazetesinden alınan, değerlendirilemeyen kategorisinde ele alınmış haber örneği: “Akıl ve mantığa en çok ihtiyaç duyduğumuz şu günlerde...”
---------------------	---

2.4.3. Haberin Topluma Kazanımı

Bu kategori altında gazetelerdeki matematikle ilgili haberlerin toplum üzerindeki genel etkileri hakkında fikir edinmek amacıyla haberler, topluma kazanımı açısından *var*, *yok* ve *belirsiz* olmak üzere 3 alt kategoride incelenmiştir (Tablo 3).

Tablo 3. Haberin Topluma Kazanımı

Kategori	Açıklama / Örnek
Var	Matematik açısından toplum algısı üzerinde etkisinin olabileceği düşünülen çoğunlukla bilimsel içerikli olan, topluma doğru bir bakış açısı sunan haberler topluma kazanımı <i>var</i> şeklinde değerlendirilmiştir. 26.05.2014 tarihli Hürriyet gazetesinden alınan topluma kazanımı <i>var</i> olarak değerlendirilmiş bir haber örneği; “Öğrencilerin Yarıya Yakını Dersi Kırıyor”
Yok	Haber matematiği abartılı bir şekilde, gündeme gelme amaçlı kullanmışsa bir konudan bahsederken matematiğe dair benzetmeler örneklemeler yaparak matematikten bahsediyorsa bu tür haberler matematik açısından toplumu kazanımı <i>yok</i> şeklinde değerlendirilmiştir. 09.05.2014 tarihli Hürriyet gazetesinden topluma kazanımı <i>yok</i> olarak değerlendirilmiş bir haber örneği; “Bahçeli Türkiye’nin Pisagor’u”
Belirsiz	Yarışma haberleri, günlük rutin haberler toplumun çoğunluğu için belirgin bir anlam ifade etmediği düşünülen haberler topluma kazanımı <i>belirsiz</i> olarak değerlendirilmiştir. 16.06.2014 tarihli Hürriyet gazetesinden topluma kazanımı <i>belirsiz</i> olarak değerlendirilmiş bir haber örneği; “Matematik Kolaydı”

2.4.4. Haber Başlığının Matematikle İlgili Olup Olmadığı

Bir haberin başlığının okuyucuya haber hakkındaki ilk izlenimi verdiği düşünüldüğünde, haber başlıklarının matematiğe ne kadar yer verdiklerini belirlemek amacıyla bu kategori oluşturulmuş ve haberler *ilgili*, *ilgili değil* olmak üzere 2 alt kategoride incelenmiştir (Tablo 4).

Tablo 4. Haber Başlığının Matematikle İlgilisi

Kategori	Açıklama / Örnek
İlgili	Haber başlığında matematik kelimesi veya matematiksel bir kavram yer alıyorsa haber, ilgili kategorisinde değerlendirilmiştir. 01.03.2014 tarihli Posta gazetesinden haber başlığı matematikle ilgili değil kategorisinde değerlendirilmiş haber örneği; “O Kadar Çok Yolu Varmış Ki...”
İlgili Değil	Haber başlığında matematik kelimesi veya matematiksel bir kavram yer almıyorsa haber, ilgili değil kategorisinde değerlendirilmiştir. 09.07.2014 tarihli Posta gazetesinden haber başlığı matematikle ilgili olarak değerlendirilmiş haber örneği; “Matematiği Sevmemenin Nedeni Genetik”

2.4.5. Haberin Kaynağı

Bu tema altında gazetelerde matematikle ilgili yapılan haberlerin kaynaklarının saptanması amacıyla haberler: ajans-muhabir, uzman, köşe yazarı, yabancı kaynak ve diğer olmak üzere 5 alt kategoride incelenmiştir. Haberin kaynağı başlığı altında; haberler, gazetenin sitesinde gösterilen kaynağa göre değerlendirilmiştir.

Kategoriler oluşturulurken belirlenen kategorilerde yer almayan bir haberle ilk defa karşılaşıldığında bu haberin hangi kategoriye gireceği konusunda uzlaşmaya varırken, önce

haberle ilgili kritik noktalar belirlenip ilgili kategorinin açıklaması zenginleştirilmiş, daha kapsamlı hale getirilmeye ve kategorilerin sınırları net bir şekilde çizilmeye çalışılmıştır. Kategoriler yukarıdaki gibi belirlendikten sonra her biri için kategoride yer alan haber sayısı belirlenmiş, sonuçlar analiz edilerek sayı ve yüzdelikler olarak tablolar halinde verilmiştir.

BULGULAR VE YORUMLAR

Çalışmanın bu bölümünde inceleme yapılan 4 gazetede yer alan matematikle ilgili haberlerin toplamda ve gazeteler bazında analiz edilmiş bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 5. Tüm Gazetelerde Haberin Kategorisi

Haberin Kategorisi	N	%
Eğitim	152	48.10
Teknoloji	21	6.65
Ekonomi	15	4.75
Kültür-Sanat	29	9.18
Keyif	10	3.16
Politika	17	5.38
Köşe Yazısı	49	15.51
Diğer	23	7.28

Tablo 6. Haberin Kategorisine Yönelik Örnekler

Başlık	Gazete	Kategori
7x8'i ezberlemek neden zor?	Posta (07.07.14)	Eğitim
Photomath ile matematik soruları saniyeler içinde çözülecek!	Hürriyet (23.10.14)	Teknoloji
Zenginleştikçe matematiği öğrendik	Sabah (13.11.14)	Ekonomi
Dünya Pi Günü kutlandı!	Sözcü (14.03.14)	Kültür Sanat
2014 Falmız rakamlarda gizli	Sabah (01.01.2014)	Keyif
Bahçeli Türkiye'nin Pisagor'u	Hürriyet (09.05.14)	Politika
Matematik	Sözcü (01.02.14)	Köşe Yazısı
'Solakların zengin olma şansı daha az'	Posta (08.12.14)	Diğer

Tablo 5'de görüldüğü gibi haberin kategorisi teması altında incelenen 316 tane haberin 152 tanesi (%48.10) gibi büyük çoğunluğunun eğitim kategorisinde yer aldığı, 49 tanesinin (%15.51) köşe yazısı olduğu, 29 tanesinin (%9.18) ise kültür-sanat kategorisinde yer aldığı saptanmıştır. Teknoloji kategorisinde ise 4 gazetede toplamda sadece 21 tane (%6.65), ekonomi kategorisinde ise 15 tane (%4.75) matematikle ilgili habere rastlanmıştır. Ekonomi ve keyif kategorilerinde yer alan haber sayısından daha fazla olan politika kategorisindeki 17 tane (%5.38) haber sayısı dikkat çeken bir bulgudur.

Tablo 7. Tüm Gazetelerde Haberin İçeriği

Haberin İçeriği	N	%
Bilimsel	107	33.86
Bilimsel Değil	83	26.27
Öznel	60	18.99
Abartılı/Sansasyonel	23	7.28
Değerlendirilemeyen	43	13.61

Tablo 8. Haberin İçeriğine Yönelik Örnekler

Başlık	Gazete	Kategori
İşte Türkiye'nin eğitim atlası!	Sabah (12.02.14)	Bilimsel
Liselerde haftalık ders saati değişti!	Sözcü (31.01.14)	Bilimsel Değil
Spor ve müzik stresi azaltıp başarıyı artırır	Hürriyet (21.07.14)	Öznel
Siyasetin aritmetiği	Sabah (22.07.14)	Abartılı/Sansasyonel
'Büyük Adım' ile 100 bin müşteriye ulaştı	Hürriyet (30.08.14)	Değerlendirilemeyen

İncelenen gazetelerde matematikle ilgili 316 haberin içeriklerine bakıldığında, haberlerin 107 tanesinin (%33.86) bilimsel içerikli kategorisinde yer aldığı, 83 tanesinin (%26.27) bilimsel değil kategorisinde, 60 tanesinin (%18.99) öznel kategorisinde yer aldığı, 23 tanesinin (%7.28) abartılı/sansasyonel içerikli olduğu ve 43 tanesinin (%13.61) değerlendirilemeyen kategorisinde yer aldığı belirlenmiştir.

Tablo 9. Tüm Gazetelerde Haberin Topluma Kazanımı

Haberin Kazanımı	N	%
Var	243	76.90
Yok	10	3.16
Belirsiz	63	19.94

Tablo 10. Haberin Topluma Kazanımına Yönelik Örnekler

Başlık	Gazete	Kategori
Matematiğin Nobel'i ilk kez bir kadına verildi	Posta (13.08.14)	Var
Bunlar milletle alay ediyorlar alay	Sözcü (06.08.14)	Yok
Matematiği kadar inandırıcı temenni paketi	Hürriyet (07.11.14)	Belirsiz

Araştırma kapsamında örnekleme alınan matematikle ilgili 316 haberin 243 tanesinin (%76.09) topluma kazanımının olduğu, 63 tanesinin (%19.94) topluma kazanımının belirsiz olduğu, 10 tanesinin ise (%3.16) matematik açısından topluma kazanımının olmadığı bulunmuştur.

Tablo 11. Tüm Gazetelerde Haber Başlığının Matematikle İlgisi

Başlığın Matematikle İlgisi	N	%
İlgili	89	28.16
İlgili Değil	227	71.84

İncelenen haberlerin 227 tanesinin (%71.84) başlığının matematikle ilgili olmadığı görülmüştür.

Tablo 12. Tüm Gazetelerde Haberin Kaynağı

Haberin Kaynağı	N	%
Muhabir-Ajans	235	74.37
Uzman	14	4.43
Köşe Yazarı	49	15.51
Yabancı Kaynak	4	1.27
Diğer	14	4.43

İncelenen haberlerin 235 tanesinin (%74.37) muhabir ya da ajans kaynaklı olduğu, 49 tanesinin (%15.51) köşe yazarı tarafından yapılmış olduğu saptanmıştır. Uzman kaynaklı

haberlerin sayısının ise 14 tane (%4.43) olduğu görülmüştür. Ayrıca 4 tane (%1.27) yabancı kaynaklı habere rastlanmıştır.

3.1. Gazeteler Bazında Elde Edilen Bulgular

Bu bölümde gazete bazında yapılan analizlerden elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Tablolarda yer alan kısaltmalar: Hürriyet gazetesi (H.), Sözcü gazetesi (Sö.), Sabah gazetesi (Sa.) ve Posta gazetesi (P.) şeklindedir.

Tablo 13. Gazeteler Bazında Haberin Kategorisi

		Eğitim	Teknoloji	Ekonomi	Kültür Sanat	Keyif	Politika	Köşe Yazısı	Diğer
H.	N	63	7	11	5	2	4	28	13
	%	47.37	5.26	8.27	3.76	1.50	3.01	21.05	9.77
Sö.	N	48	4	3	8	2	7	2	4
	%	61.54	5.12	3.85	10.26	2.57	8.97	2.56	5.13
Sa.	N	34	2	1	13	3	3	11	2
	%	49.27	2.90	1.45	18.84	4.35	4.35	15.94	2.90
P.	N	7	8	0	3	3	3	8	4
	%	19.44	22.22	0	8.33	8.33	8.33	22.22	8.33

Tablo 13’de sunulan değerlere bakıldığında Posta hariç diğer 3 gazetede en fazla haberin eğitim kategorisinde yer aldığı görülmüştür. Teknoloji kategorisinde ise en fazla habere Posta gazetesinde, ekonomi kategorisinde ise en fazla habere Hürriyet (n=11) gazetesinde rastlanmıştır. Posta gazetesinde ekonomi kategorisinde yer alan matematikle ilgili hiç habere rastlanmazken, Sabah gazetesinde bu kategoride yer alan yalnızca 1 tane haber olduğu görülmüştür. Kültür-sanat kategorisinde matematikle ilgili en fazla habere yer veren gazetenin Sabah (n=13) gazetesi olduğu görülmüştür. Keyif kategorisindeki dağılımda, gazeteler arasında kayda değer bir farklılık olmadığı görülmüştür. Politika kategorisinde en fazla habere Sözcü gazetesinde (n=7) rastlanmıştır. Matematikle ilgili köşe yazılarının dağılımına bakıldığında, en fazla Hürriyet gazetesinde (n=28) yer verildiği, Sözcü gazetesinde ise matematikle ilgili sadece 2 tane köşe yazısı olduğu görülmüştür.

Tablo 14. Gazeteler Bazında Haberin İçeriği

		Bilimsel	Bilimsel Değil	Öznel	Abartılı/Sansasyonel	Değerlendirilemeyen
H.	N	47	22	41	9	14
	%	35.34	16.54	36.28	4.51	10.53
Sö.	N	30	24	5	6	13
	%	38.46	30.77	6.41	7.69	16.67
Sa.	N	13	31	8	4	13
	%	18.84	44.93	11.59	5.80	18.84
P.	N	17	6	6	4	3
	%	47.22	16.67	16.67	11.11	8.33

Bilimsel haber sayısının en fazla Hürriyet (n=47) gazetesinde en az ise Sabah (n=13) gazetesinde olduğu görülmüştür. Bunun yanında gazetelerin kendi içlerindeki yüzdelerine bakıldığında Sabah gazetesinde en fazla haberin bilimsel değil kategorisinde yer aldığı görülmüştür. Buradan hareketle bu gazetenin günlük, rutin matematik haberlerini yayınlamaya önem verdikleri söylenebilir. Diğer 3 gazetede ise matematikle ilgili haberlerin çoğunlukla bilimsel içerikli olduğu görülmüştür. Bilimsel değil kategorisinde en fazla haber Sabah (n=31) gazetesindedir. Öznel kategorisinde en fazla Hürriyet (n=41) gazetesinde, en az ise Sözcü (n=5) ve Posta (n=6) gazetelerinde haber bulunmuştur (Tablo 14). Öznel kategorisindeki haber sayısı

az olmasının söz konusu gazetelerdeki köşe yazısı sayısının az olduğundan kaynaklanıyor olabileceği düşünülmektedir (Tablo 13). Abartılı/sansasyonel kategorisinde ise en fazla haber Hürriyet gazetesinde (n=9) bulunmuştur.

Tablo 15. Gazeteler Bazında Haberin Topluma Kazanımı

		Var	Yok	Belirsiz
Hürriyet	N	105	3	25
	%	78.95	2.25	18.80
Sözcü	N	65	3	10
	%	83.33	3.85	12.85
Sabah	N	53	1	15
	%	76.81	1.45	21.74
Posta	N	20	3	13
	%	55.56	8.33	36.11

Tablo 15’de incelenen tüm gazetelerde matematikle ilgili haberlerin çoğunun topluma kazanımının olduğu görülmüştür. Hürriyet gazetesinde matematikle ilgili haberlerin 105 tanesinin (%78.95) topluma kazanımının olduğu saptanmıştır. Hem kendi içerisinde hem de diğer gazetelerle karşılaştırıldığında Hürriyet gazetesinde topluma kazanımı var olarak değerlendirilen haber sayısının dikkate değer bir şekilde fazla olduğu söylenebilir. Belirsiz kategorisindeki haberlerin çoğunluğunu Hürriyet gazetesindeki haberin oluşturduğu görülmüştür. Bu durumun söz konusu gazetelerdeki haber sayılarının fazla olmasından ileri geldiği düşünülmektedir.

Tablo 16. Gazeteler Bazında Haberin Başlıklarının Matematikle İlgisi

		İlgili	İlgili değil
Hürriyet	N	40	93
	%	30.08	69.92
Sözcü	N	18	60
	%	23.08	76.92
Sabah	N	21	48
	%	30.43	69.57
Posta	N	10	26
	%	27.78	72.22

İncelenen tüm gazetelerde matematikle ilgili haberlerin başlıklarının yaklaşık %70’nin matematikle ilgili olmadığı görülmüştür (Tablo 16).

Tablo 17. Gazeteler Bazında Haberin Kaynağı

		Muhabir/ Ajans	Uzman	Köşe Yazarı	Yabancı Kaynak	Diğer
Hürriyet	N	90	13	28	0	2
	%	67.67	9.77	21.05	0	1.50
Sözcü	N	71	1	2	1	3
	%	91.03	1.28	2.56	1.28	3.85
Sabah	N	56	0	11	2	0
	%	81.16	0	15.94	2.90	0
Posta	N	18	0	8	1	9
	%	50	0	22.22	2.78	25

Hürriyet gazetesinde uzman (n=13) ve köşe yazarı (n=28) kaynaklı haberlere, diğer gazetelere göre daha fazla yer verildiği görülmüştür. Sözcü gazetesinde matematikle ilgili yapılan haberlerin kaynağına bakıldığında, tamamına yakınının ajans ya da muhabir kaynaklı olduğu saptanmıştır. Haber kaynağının muhabir veya ajans olduğu haberler %91.03 ile en fazla orana

sahip gazete Sözcü gazetesidir ve 365 günlük süreçte uzman kaynaklı yalnızca 1 tane matematik haberine rastlanmıştır. Sabah ve Posta gazetelerinde ise uzman kaynaklı matematik haberine rastlanmamıştır (Tablo 17). Bu durumun bilimsel içerikli haber sayısının az olmasının nedenlerinden biri olabileceği düşünülmektedir (Tablo 14).

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Kitle iletişim araçları arasında önemli bir yere sahip olan gazetelerin hangi haberleri verdiği ya da vermediği, verdiği haberleri nasıl verdiği üzerinde durulması gereken ve incelenmesi gereken bir husustur (Seyhan ve Temiztürk, 2014). Bu çalışma da Türkiye’de ulusal düzeyde yayın yapan gazetelerdeki matematik haberlerinin incelenmek amacıyla yapılmıştır. Matematikle ilgili haberler, *haber kategorisi*, *haber içeriği*, *haber topluma kazanımı*, *haber başlığının matematikle ilgisi*, *haber kaynağı* şeklinde 5 ana kategori altında incelenmiştir.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara bakıldığında *haber kategorisi* altında, incelenen tüm gazetelerde en fazla haberin, %48.10 oranıyla eğitim kategorisinde yer aldığı görülmüştür. Gazetelerin yaptıkları haberlerde matematiği yoğun olarak ders bazında yani eğitim-öğretim boyutunda ele aldıkları görülmektedir. Bu açıdan, matematiğin ilişkili olduğu diğer kategorilerde haber sayılarının az olmasından dolayı, gazetelerin henüz matematiği geniş yelpazede ele alarak topluma matematikle ilgili çeşitli farkındalıklar sunmak gibi bir vizyona sahip olmadıklarını söyleyebiliriz. Berkant ve Cömert’in (2013) gazetelerdeki eğitim haberlerini inceleme amaçlı yaptıkları çalışmada, gazetelerin, gündemle ilgili haberleri okuyucuya ulaştırma misyonlarından dolayı gündelik haberlere ağırlık vermeleriyle eğitim haberlerinin kendini tekrarlamasına ve ilgi çekiciliğini yitirmesine yol açtığını belirtilmiştir.

Haberin kategorisi altında yer alan diğer alt kategorilere bakıldığında matematikle ilgili haber sayılarının eğitim kategorisine oranla oldukça düşük olduğunu görmekteyiz. İkinci sırada en fazla kültür-sanat kategorisinde matematikle ilgili haber yer almaktadır. *Kültür-sanat* kategorisinde içerikler, matematikle ilgili filmlere, kitaplara, röportajlarda geçen matematikle ilgili demeçlere, matematik tarihine yer veren veya uluslararası alanda yaşanan matematik gelişmelerinden haberdar edici haberlerden oluşmaktadır. Bu nedenle bu kategoride yer alan haberlerin çoğunlukla ilgi çekici olduğunu söyleyebiliriz. Haberlerin %9.18’inin bu kategoride yer aldığı görülmüştür. Bu durum kısmen olumlu bir sonuç olarak olsa da bu kategorideki haber sayısının artmasının yararlı olacağını düşünmekteyiz. Bu bulgunun Seyhan ve Temiztürk’ün (2014) gazetelerin kültür-sanat ve edebiyat sayfalarını incelemek amaçlı çalışmadan yola çıkarak yalnızca matematik özelinde olmadığını belirtebiliriz. Seyhan ve Temiztürk’ün (2014) yaptığı çalışmanın sonucunda kültür-sanat haberciliğinin nicelik ve nitelik yönünden yetersiz olduğu bulunmuştur. Dolayısıyla bu durumun matematik haberlerine de yansımış olabileceğini düşünmekteyiz. Ayrıca gazeteler bazında baktığımızda bu oranının eşit dağılmadığı da görülmektedir. Haber sayısının çokluğuyla ya da azlığıyla orantılı bir dağılım olduğu da söylenemez. Buradan hareketle gazetelerin matematikle ilgili yayın yapma politikaları arasında farklılıklar olduğunu ifade edilebilir.

Teknoloji alt kategorisinde ise 5 gazetede toplamda 21 tane matematikle ilgili habere rastlanmıştır. Gazetelerdeki matematikle ilgili teknoloji haberlerinin içeriğinin genellikle matematikle ilgili teknolojik uygulamaları tanıtan haberlerden oluştuğu görülmüştür. Teknolojinin çağımızdaki önemi, yeri ve bu alandaki gelişmelerin günden güne hızlı bir şekilde artış göstermesi göz önünde bulundurulduğunda, buna paralel olarak teknoloji haberlerinin de günlük gazetelerdeki sayısının artması kaçınılmazdır. Bu nedenle bu sayının az olduğunu ve artırılması gerektiğini düşünmekteyiz. Gazetelerin bu kategorideki haber içeriklerini zenginleştirmelerini, matematik- teknoloji ilişkisini daha farklı açılardan (yapay zeka, robotik, tıp alanında kullanılan teknolojilerdeki matematik vb.) da ele alacak haberlerin yapılmasını önermekteyiz. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hayata geçirilmiş olan Eğitim Bilim Ağı (EBA) ve benzeri yurt dışı dijital platformlardaki dijital kaynaklar, kullanım alanları ve okullarda yapılan

uygulamalardan elde edilen izlenimler ve sonuçlara ilişkin haberlerin de yapılabileceğini düşünüyoruz. Böylece sahadan yani okullardan da etkili, verimli, sıra dışı ve güzel teknoloji etkinliklerinin duyurulması, paylaşılması ve teşvik edilmesi sağlanmış olacaktır.

Diğer bir alt kategori olan *ekonomi* kategorisinde ise toplamda matematikle ilgili 15 tane haber bulunmuştur. Ekonomik gelişmelerin toplumdaki bireyleri fazlasıyla etkilemesi düşünüldüğünde, ekonomi haberlerinin okunma oranının da buna paralel olarak artması beklenebilir. Ekonomi-matematik ilişkisini gösteren haberler, örneğin ülke ekonomisindeki kalkınmada matematiğin rolünü ve önemini ortaya koyan ya da ekonomik gelişmelerden bahsederken haberin ikna ediciliğini artırmak için içeriğini matematiksel verilerle destekleyen haberlerin olması son derece önemli ve umut vericidir. Fakat örnekleme alınan 365 günlük yayın periyodu düşünüldüğünde bu kategorideki haber sayısının da artırılması gerektiğini düşünmekteyiz. Dikkat çeken diğer bir nokta ise *ekonomi* ve *keyif* kategorilerinde yer alan haber sayısından daha fazla olan *politika* kategorisinde 17 tane haber olmasıdır. Politika ve matematik ilk bakışta birbiriyle çok ilgili görünmeyen iki dal olarak düşünülebilir. Bu haberlerde matematiğe, çoğunlukla haberleri daha ilginç ve keyifli hale getirmek için abartılı bir şekilde yer verildiği görülmüştür. Türk halkının politikaya olan ilgisi ve gazetelerin gündemlerinde en çok yer edinen haberlerin politika haberleri olmasının bu durumun nedeni olabileceği düşünmekteyiz.

Haberin içerikleri kategorisine baktığımızda, matematikle ilgili haberlerin %33.86 bilimsel içerikli olduğu saptanmıştır. Gazete okuyucularının gazetelerden bekledikleri en mühim şeylerden biri de kuşkusuz haberlerin doğruluğundan şüphe duymamaktır. Yazılmış her haberin doğruluğunu araştırmak okuyucu için neredeyse imkânsızdır. Bu noktada haber içeriklerinin bilimsel içerikli olması son derece önemlidir. Bilimsel içerik ifadesinde kastedilen yöntem bölümünde anlatıldığı gibi içeriğin bilimsel verilerle desteklenmiş olması, yapılan haberin konuyla ilgili uzman kişi tarafından yorumlanması ya da yapılan bir araştırma sonucunun anlaşılır ve ilgi çekici bir hale getirilerek okuyucuya sunulmasıdır. Bu nedenle bu oranının artırılmasının matematikle ilgili haberlerin etki alanının artırılmasına yardımcı olacağı düşünmekteyiz. Bilimsel kategorisindeki haber sayılarının artırılmasının bir yolunun uzman kaynaklı haber sayısının artırılmasıyla sağlanabileceği kanısındayız. *Abartılı veya sansasyonel* haberler içerik sıralamasında son sırada yer almaktadır. Bu kategorideki haberlerin çoğunun dikkati belli bir konu üzerine çekmek amacıyla yapıldığı düşünülürse dikkat çekilmek istenen konunun topluma yararı olacak konular olması tercih edilmelidir. Bu kategorideki diğer yüzdelerle bakıldığında ise daha önce de değinildiği gibi haberlerin toplumun farklı kesimlerine de hitap etmesi gerektiği göz önünde bulundurulduğunda, dağılımların oranı uygun olduğunu düşünmekteyiz.

Haberin topluma kazanımı kategorisinin sonuçlarına bakıldığında, araştırma kapsamına alınan haberlerin %76.90'ı topluma kazanımı *var* olarak değerlendirilmiştir. Bu beklenen ve olumlu bir sonuçtur. Bunun yanında topluma kazanımı *belirsiz* olarak değerlendirilmiş 63 haber bulunmuştur. Bu haberler genellikle toplumun çoğunluğunu ilgilendirmeyen, içeriğindeki matematik açısından bakıldığında dikkat çekici nitelikte olmayan haberlerden oluşmaktadır. Haberlerin %19.94'lük bir bölümünün bunlardan oluşmasının matematikle ilgili haberlerin niteliğini düşürdüğünü düşünmekteyiz. Topluma kazanımı *yok* olarak değerlendirilen haberlerin olması başta tamamıyla olumsuz bir sonuç gibi görülebilir. Fakat bu kategoriye alınan haberlerde matematik, haberi daha ilginç hale getirmek için abartılı ifadelerle yer bulmuş ya da politika haberlerinin sunulmasında bir araç olarak kullanılmıştır. Bu nedenle matematiksel bilgi açısından topluma kazanımları olmasa da bu haberlerin de içeriği zenginleştirmede katkısının olduğu kanısındayız.

Haber başlıklarının matematikle ilgili olup olmadığı kategorisinde, incelenen tüm gazetelerdeki haberlerin %71.84'nün başlığında matematik kelimesi veya matematiksel bir terim geçmemektedir. Bu oranın gazeteler bazında da çok değişiklik göstermediği gözlenmiştir. Yergaliyev ve arkadaşları (2014) gazete başlıklarının yapısını incelemek amacıyla yaptıkları çalışmada başlıkları birincil ve ikincil başlıklar şeklinde ikiye ayırmışlardır. Birincil başlıkların genel olarak, haberin içeriğiyle veya haberin içeriğinde önemli noktayla ilgili doğrudan bilgi

içeren başlıklardan oluştuğunu, ikincil başlıkların ise daha çok yaratıcı, etkileyici ve dikkat çekici ifadelerle yer veren, haberi yapan kişinin yorumunu içeren, okuyucuyu haberi okuması için bir nevi yem olarak kullanma amaçlı olduğunu ifade etmişlerdir. Bahsi geçen çalışmada belirtilen birincil başlıkların yapısı bizim araştırmamızda haber başlıklarını değerlendirdiğimiz *ilgili* alt kategorisine, ikincil başlıkların yapısı *ilgili değil* alt kategorimizle paralellik göstermektedir. Buradan hareketle ikincil başlıkların oranının fazla olmasını, matematikle ilgili haberlerin okuyucunun dikkatini çekmesi açısından olumlu bir sonuç olarak değerlendirilebiliriz. Başlık bir yazının etiketi niteliğindedir ve matematikle ilgili olmasa bile dikkat çekici olması içeriği matematik olan haberlerin okunmasını artırabilir.

Haberlerin kaynağı kategorisinde ise haberlerin büyük çoğunluğunun *muhabir ya da ajans* kaynaklı haberlerden oluştuğu görülmüştür. Bu sonucun Berkant ve Cömert'in (2013) gazetelerdeki eğitimle ilgili haberleri inceleme amaçlı yaptığı çalışmayla paralel olduğu görülmektedir. Köşe yazarlarının yazılarında haberi daha detaylı ve çok yönlü olarak ele alabildikleri ve gazeteden bağımsız olarak bir takipçi okuyucu kitlesine sahip olduğu düşünülürse, bu yazarların haberlerinde matematiğe yer vermeleri önemlidir. Haberlerin %15.51'nin köşe yazarı kaynaklı olmasının olumlu bir sonuç olduğunu söyleyebiliriz. *Uzman* kaynaklı haber oranının ise oldukça yetersiz olduğu düşünmekteyiz. Stewart (2007) kitle iletişim araçlarında matematiğe yer verilirken haberin yeni, doğru, ilginç olmasına ve yetkin kişilerce yazılmasına dikkat çekmiştir. Arslan'ın (2004) da belirttiği gibi, verilen mesajların kaynağı da, yaratılabilecek etkilerin niteliği ve şiddeti üzerinde belirleyici rol oynayan önemli bir etkidir. Alanında otorite ve güvenilir kaynaklara dayalı mesajlar, başka kaynaklara dayalı mesajlardan, hem nitelik ve hem de nicelik bakımından çok daha etkili olmaktadır. Bu nedenle uzman kaynaklı haber sayısının artırılması önerilmektedir.

Kategori değerlendirmelerine ek olarak, yurtdışında yayınlanan gazetelerdeki matematik haberlerinin ülkemizdeki haberleri değerlendirmek açısından ekstra bir bakış açısı sunacağını düşünüyoruz. Literatürde, yurtdışında yayınlanan gazetelerde matematikle ilgili haberleri inceleyen bir araştırmaya rastlamadığımızı belirtmiştik. Ancak uluslararası alanda üne kavuşmuş belli başlı gazetelere baktığımızda Türkiye'de yayınlanan matematik haberlerinin içeriklerinden farklı içeriklere de yer verildiğini görmekteyiz. Örneğin, İngiltere'nin en prestijli gazetelerinden biri olan *The Guardian*¹ gazetesinde, her Pazartesi matematik bölümünden mezun Alex Bellos adlı bir yazar tarafından oluşturulan matematik bulmacalarına ve sorularına yer verilmektedir. Bu tür bir içeriğin Türkiye'de sadece özel olarak yayınlanan matematik dergilerinde rastlayabileceğimiz türden bir içerik olduğunu söylesek yanlış olmaz. Dolayısıyla matematik konusunda uzman bir kişi tarafından her yaşta okuyucunun ilgisini çekebilecek nitelikte haftalık periyotlarla bu tarz içeriklerin oluşturulmasının hem matematik hem de okuyucu açısından büyük zenginlik olduğunu düşünmekteyiz. Amerika'da yayınlanan *The New York Times*² gazetesinin sitesine baktığımızda ise matematikle ilgili haberlerin arşivini içeren 'Mathematics' adlı bir bölüm olduğunu görmekteyiz. Dolayısıyla ülkemizde yayınlanan matematik haberlerinin içeriklerinin de çeşitlendirilebileceğini, böyle bir noktaya getirilebilmesinin mümkün olduğunu düşünüyoruz.

Araştırma kapsamında yapılan analizlerden, NIE programından, literatürde yer alan çalışmalardan, yurtdışındaki gazetelerdeki çeşitli haber örneklerinden yola çıkarak ülkemizdeki gazetelerin matematiğe dair yayın politikalarını değiştirmesi gerektiğini söyleyebiliriz. Bu değişikliklerin, gazetelerin eğitim veya matematik alanında uzman editör, köşe yazarı, konuk yazarlarla sağlayabileceğini düşünüyoruz. Öncelikle gazetelerin ve diğer medya organlarının matematikle ilgili yaptığı haberleri değerlendiren ve bu haberlerin toplum üzerindeki etkilerini inceleyen çalışmaların yapılmasının bu konuda farkındalık sağlayacağını düşünüyoruz. Ayrıca,

¹ The Guardian gazetesinin resmi web sitesinde ilgili bölümler görülebilir. Link: <https://www.theguardian.com/profile/alexbellos>

² The New York Times gazetesinin resmi web sitesinde ilgili bölümler görülebilir. Link: <http://www.nytimes.com/topic/subject/mathematics>

Amerika’da uzun yıllardır devam eden, gazetelerin eğitime entegrasyonunu içeren NIE gibi programların, gazeteleri, eğitime katkı sağlayan öğretici içerikler yapmaya ittiğini görmekteyiz. Dolayısıyla gazetelerin eğitimle iş birliğini içeren bu tip projelerin ülkemizde de gerekli olduğunu düşünüyoruz. Kitle iletişim araçlarının oluşturdukları akımlarla, birçok fikri değiştirebileceği, kişilikleri geliştirebileceği, toplum algısı üzerinde büyük etkilerinin olduğu unutulmamalı ve bu bilinçte haberler yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akdenizli, B. (2012). Gazete haberciliğinde içerik çözümleme yöntem ve tekniği: sunum ve temsil üzerine bir uygulama ve değerlendirme. Güllüoğlu, Ö. (Ed.). *İletişim bilimlerinde araştırma yöntemleri: Yazılı metin çözümlemenin içinde* (ss. 133-162). Ankara: Ütopya.
- Arın, D. (2006). *Sosyal bilgiler dersinde güncel olayların kullanımının öğrenci başarısına ve hatırda tutma düzeyine etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Eskişehir Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Arslan, A. (2004). Medyanın birey, toplum ve kültür üzerine etkileri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 1(1), 1-12.
- Basın İlan Kurumu. <http://www.bik.gov.tr/> adresinden 20 Mayıs, 2015 tarihinde mail yoluyla erişilmiştir.
- Berkant, H. G. ve Cömert M. (2013). Günlük gazetelerde eğitimle ilgili haberlerin incelenmesi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 3(2), 25-44.
- Berelson, B. (1952). *Content analysis in communication research*. New York: The Free Press.
- Buluş Kırıkkaya, E. ve Bozkurt E. (2012). Fen ve teknoloji derslerinde gazetelerden yararlanılarak hazırlanan ders etkinliklerinin öğrencilerin akademik başarısına etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 37(165), 64-80.
- Buluş Kırıkkaya, E., Bozkurt, E. ve İşeri, Ş.(2013). Fen ve teknoloji derslerinde gazetelerin kullanılması. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(2), 223-247.
- Deveci, H. (2005). Sosyal bilgiler dersinde gazete kullanımı. *The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET*, 4(3), 159-166.
- Dede, Ö. ve Elçin, A. E. (2008). Lise öğrencilerinin ve biyoloji öğretmenlerinin biyoloji alanındaki yeni gelişmelerden haberdar olmasında basının rolü. *Eğitim ve Bilim*, 33(148), 113-127.
- Erkılıç, T. A. (2008). Eğitimle ilgili yazılara ilişkin yerel basın üzerinde yapılan bir çözümleme. *Yordam Manas Sosyal Bilimler Dergisi*, 19, 223-234.
- Ertem, G., Candan Dönmez, Y. ve Oksel, E. (2009). Günlük gazetelerde hemşirelik haberlerin incelenmesi. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi*, 2(2), 70-75.
- Garcia Carmona, A. & Acevedo Diaz J. A. (2016). Learning about the nature of science using newspaper articles with scientific content. *Science & Education*, 25, 523-546. doi:10.1007/s11191-016-9831-9
- Gökçe, N. (2009). Çevre eğitiminde gazetelerden yararlanma. *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(6), 251-265.
- Güneş, S. (2005). *Medya ve kültür* (2. Baskı). Ankara: Vadi Yayınları.
- Hürriyet Gazetesi Haber Sitesi. <http://www.hurriyet.com.tr/index/matematik> adresinden 1 Nisan-15 Mayıs, 2015 tarihleri arasında erişilmiştir.

- Jarman, R. & McClun B. (2001). Use the news: a study of secondary teachers' use of newspapers in the science classroom. *Journal of Biological Education*, 35(2), 69- 74.
- Kavak, N, Tufan, Y ve Demirelli, H. (2006). Fen-teknoloji okuryazarlığı ve informal fen eğitimi: gazetelerin potansiyel rolü. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(3), 17-28.
- Krippendorff, K. (1980). *Content analysis, an introduction to its methodology*. Beverly Hills, CA: Sage.
- Macnamara, J. (2005). Media content analysis: Its uses, benefits & best practice methodology. *Asia Pacific Public Relations Journal*, 6(1), 1-34.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2007). *Mesleki eğitim ve öğretim sisteminin güçlendirilmesi projesi gazetecilik alanı haberin nitelikleri*. Ankara.
- Newspaper In Education [NIE]: Getting Started. A Guide for Newspaper In Education Programs (Revised 2005). Abbott, J. & President V. (Eds.). Newspaper Association of America Foundation.
- Olson, M. R. (1984). A study of the uses of the daily newspaper in the curriculum of elementary and secondary schools (current events, curriculum model, mass media, methodology), Doktora Tezi, University of Oregon, Eugene.
- Özay Köse, E. (2008). Gazete haberlerinin biyoloji eğitiminde kullanımı. *Kurumsal Eğitimbilim*, 1(2), 84-91.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri*. (Bütün, M ve Demir, S. B., Çev.). Ankara: Pegem.
- Posta Gazetesi Haber Sitesi. <http://www.posta.com.tr/detayliara?q=matematik> 1 Nisan-15 Mayıs, 2015 tarihleri arasında erişilmiştir.
- Sabah Gazetesi Haber Sitesi. <http://www.sabah.com.tr/arama?query=matematik&isencoded=true> adresinden 1 Nisan-15 Mayıs, 2015 tarihleri arasında erişilmiştir.
- Seyhan, S. & Temiztürk H. (2014). Gazetelerde kültür, sanat ve edebiyat sayfaları/yazıları üzerine. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume*, 9(3), 1277-1288.
- Shibley, I. A. (2003). Using newspapers to examine the nature of science, *Science & Education*, 12, 691-702.
- Sözcü Gazetesi Haber Sitesi. <http://www.sozcü.com.tr/search.php?term=matematik&isEncoded=true> adresinden 1 Nisan-15 Mayıs, 2015 tarihleri arasında erişilmiştir.
- Stewart, I. (2007). Mathematics, the media, and the public. *In Proceedings of the International Congress of Mathematicians Madrid*. August, 1631-1644.
- Street, C. (2002) Teaching with the newspaper. *The Social Studies*, 93(3), 131-133.
- Tokgöz, O. (2003). *Temel Gazetecilik*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Tomal, N., Karadeniz, C. ve Demirkaya, H. (2008). Gazete haberlerinin coğrafya öğretimindeki önemi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 9(1), 73-85.
- Tosun, G. (1994). *Kamuoyunun Oluşumunda Kitle İletişiminin Rolü ve Bir Kitle İletişim Aracı Olarak Basının Etkisi*. Açıköğretim, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi. 1(1). Eskişehir.
- Ünlüer, G. ve Yaşar Ş. (2012). Sosyal bilgiler dersinde gazete kullanımına ilişkin öğrenci görüşleri. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), 43-57.

Vural, A. M. (1999). *Yerel basın ve kamuoyu*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

Yergaliyev, K. S., Asanbayeva, Y. B., Kuralkanova, B. S., Moldazhanova, A. K. & Yergaliyeva S. Z. (2014). Role and functions of a newspaper headline. *Life Science Journal*, 11(11), 540-543.

EK-1

Araştırma İnceleme Formu

Haberin yer aldığı gazete ve tarih:				
Haber başlığı:				
Haberin alındığı web sitesinin adresi:				
Haberin Kategorisi	Haberin içeriği	Haberin Topluma Kazanımı	Haber Başlığının Matematikle İlgisi	Haberin Kaynağı
Eğitim ()	Bilimsel ()	Var ()	İlgili ()	Muhabir /Ajans ()
Teknoloji ()	Bilimsel Değil ()	Yok ()	İlgili değil ()	Uzman ()
Ekonomi ()	Öznel ()	Belirsiz ()		Köşe Yazarı ()
Kültür-Sanat ()	Abartılı-Sansasyonel ()			Yabancı Kaynak ()
Keyif ()	Değerlendirilemeyen ()			Diğer ()
Politika ()				
Köşe Yazısı ()				
Diğer ()				

EK-2

Örnekleme alınmayan haber örnekleri

1-) Matematik Sınavında Tavan Çöktü: 4 Yaralı

Erzincan Nevzat Ayaz Fen Lisesinde bir sınıfın tavan sıvasının düşmesi sonucu 4 öğrenci hafif yaralandı. Alınan bilgiye göre, Nevzat Ayaz Fen Lisesi 10-C sınıfında gerçekleştirilen **matematik** sınavı esnasında, arka sıralardaki öğrencilerin üzerine tavan sıvası düştü. Hafif yaralanan öğrenciler Rüveyda Aslan (17), Hurşit Tutar (16), Elif Feyza Sert (16) ve Beyza Nur Yılmaz (14), Mengücek Gazi Eğitim ve Araştırma Hastanesindeki tedavilerinin ardından taburcu edildi. Erzincan Milli Eğitim Müdürü Aziz Gün, sınıfın tavanından saat 09.10 sularında sıva düştüğünü belirterek, bu sırada öğrencilerin kısa süreli panik yaşadığını söyledi (...).

Haberin adresi: <http://www.hurriyet.com.tr/egitim/27861075.asp>

2-) Yeni Yıl Hediyesi Olarak Karaciğerini Verdi

Erzurum'da üç yıldır diyalize giren Adem Çeçen, eşinden yapılan böbrek, Hepatit B hastası olan Metin Türk de oğlundan yapılan karaciğer doku nakliyle sağlığına kavuştu.

Erzurum'da Rukete Çeçen, üç yıldır diyalize giren eşine böbreğini, **matematik** öğretmeni Adem Türk de Hepatit B hastası olan babasına, yeni yıl hediyesi olarak karaciğerini verdi.

Kentte böbrek hastası olan ve üç yıldır diyalize giren Adem Çeçen'in, nakil olabilmesi için yapılan tahlillerde kardeşinin dokusunun uygun olduğu tespit edildi. Haftanın üç günü, dörder saat diyalize giren Çeçen'e, sarılık olduğu için kardeşinden nakil yapılamadı. Bunun üzerine, doku uyumunun tespiti için eşinin kan örnekleri alındı (...).

Haberin adresi: <http://www.posta.com.tr/saglik/HaberDetay/Yeni-yil-hediyesi-olarak-karacigerini-verdi.htm?ArticleID=261265>

3-) **Teog Sınavlarında İlk Gün Oturumu Sona Erdi**

MEB tarafından ortaokul 8'inci sınıf öğrencilerine yönelik düzenlenen birinci dönem ortak sınavların ilk gün oturumu sona erdi. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından (MEB) Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş (TEOG) sistemi kapsamında, ortaokul 8'inci sınıf öğrencilerine yönelik düzenlenen birinci dönem ortak sınavların ilk gün oturumu sona erdi. Toplam 970 sınav merkezinde 15 bin 353 okulda, 93 bin 589 salonda gerçekleştirilen ortak sınavlara gireceği tahmin edilen 1 milyon 287 bin 847 öğrenciye göre planlama yapıldı. Bugünkü oturumda, sırasıyla Türkçe, **matematik**, din kültürü ve ahlak bilgisi ders yazılıları yapıldı. Ortak sınavlar, Türkiye saatiyle 09.00, 10.10 ve 11.20'de aynı anda başladı ve saat 12.00'de sona erdi. Ortak sınavlarda her ders için çoktan seçmeli 20 soru soruldu. Ortak sınavlarda A, B, C ve D kitapçığı olmak üzere dört kitapçık verildi. Sınav süresi her ders için 40 dakika oldu. Ortak sınavın ikinci oturumu ise yarın yapılacak. İkinci oturumda, fen ve teknoloji, TC inkılap tarihi ve Atatürkçülük ile yabancı dil ders yazılıları gerçekleştirilecek. Mazeret sınavları ise 13-14 Aralık'ta yapılacak. İkinci dönem ise merkezi ortak sınav, 29-30 Nisan 2015'te, mazeret sınavı ise 16-17 Mayıs 2015'te gerçekleştirilecek.

Haberin adresi: <http://www.sabah.com.tr/egitim/2014/11/26/meb-teog-maratonu-basladi>

EXTENDED ABSTRACT

Purpose

We think that it is important to examine to what extent newspapers can fulfill their power, such as informing the society, raising awareness and developing their attitude, in terms of mathematics. One way of investigating this question may be by examining the diversity of newspapers' news content related to mathematics. This situation brings to minds questions such as what kinds of issues in the newspapers published in our country, which purpose does the news serve, written by who, what kind of headlines are presented in the news related to mathematics produced. For this reason, we think that it is necessary to investigate the news related to mathematics in national newspapers and our study will raise awareness about this issue.

The aim of this study was to find answers to the following questions to gain insight about Turkish national newspapers, that are published mathematical news and to raise awareness of these messages. The news about mathematics in national newspapers published in Turkey are given in the following;

- 1) Which categories are included? (What is the main thing in the news story about education, technology, culture-art, economy, etc.)
- 2) How is the content ranged from the aspect of it's form in general?
- 3) How are the news ranged from the aspect of internalisation by the society?
- 4) By which resources are the news created?
- 5) How concerned is mathematics in terms of their titles?

Method

This study was conducted using the media content analysis (Macnamara, 2005) method, which is appropriate for answering research problems of this study, since it involves examining newspapers which is a mass media. The sampling of our study was chosen according to the purposeful sampling method. For this reason, it was considered that the high-circulation newspapers throughout the country was a rich source of data for this study. Official circulation reports were received with the channel of the General Directorate of Press Information Agency (2015) and according to this report, four newspapers (Posta, Sözcü, Hürriyet, Sabah) with the highest circulation at national level in 2014 were selected. These newspapers with the highest circulation at the national level were selected and all the numbers of one year on the online versions of these newspapers were examined. All the news published between 01 January, 2014 and 31 December, 2014 on the web page of four selected newspapers within the scope of the research, were scanned. At the end of the scanning process, 316 news articles related to mathematics published in the newspapers were determined. In the analysis process, firstly all the news was examined one by one, main categories and subcategories were determined and a form was created (Appendix-1). For the analysis of the news, the category in which the news takes place, the content of the news, the contribution of news to the society, the headline of the news with interest in mathematics. According to the determined theme, the two researchers coded all the news together, about 40 of the coded news was coded separately by the third researcher, it was seen that there is %84 coherence among codings. A consensus was built on the news with different opinions by discussing together.

Results

Looking at all the newspapers, it was seen that the most news (48.10%) was included in the education category. In addition, it was observed that 33.86% of the news contents were scientific, 76.90% of the news was providing a new perspective into the society, 71.84% of the news headlines were not related to mathematics, the majority (74.37%) were correspondent or agency-based and the range of expert-based news was insufficient. Among the newspapers, it was seen that there were differences in the ranges in the categories. In general, it is seen that there are changes in other categories in parallel with the number of news related to mathematics and the sources of these news.

Discussion, Conclusion and Suggestions

From the analyzes made within the scope of the research, we can say that the newspapers in our country should change their publishing policies about news that related to mathematics. We recommend diversifying news content and increasing the number of news stories made by the expert. We think that these changes can be provided by expert editors, columnists, guest writers in the fields of education or mathematics. We think that it will provide awareness in this matter by evaluating the news that newspapers and other media organs made, related to mathematics and examining the effects of these news on society. We also see that programs such as NIE, which have been in America for many years and which include the integration of newspapers into education, direct the newspapers to creating instructive contents that contribute to education. Therefore, we think that such projects involving cooperation with the education of the newspapers are also necessary in our country. It should not be forgotten that mass media can change many ideas, develop personalities, have great effects on the perception of the society, and this conscious news should be made.